KÉPESSÉGVIZSGA (KV)

FÜRJÉSZEBEK RÉSZÉRE

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Képességvizsgára legalább 9 hónapos kort betöltött, de 18 hónapnál nem idősebb fürjészeb nevezhető. Kivételes esetben képességvizsgára bocsátható 18 hónapnál idősebb kutya is, a vizsga teljesítését ilyenkor azonban megkülönböztető jelzéssel kell ellátni: **KV/B**.
2. A vizsga célja a fiatal fürjészeb örökölt adottságainak vizsgálata, amelyek nagy valószínűséggel öröklődnek és megmutatják a szülők örökítő képességét is.
3. A rendezéséhez olyan területet kell biztosítani, ahol egy napon belül, lehetőleg kevés utazással lehetőség van valamennyi vizsgafeladat lebonyolítására és értékelésére.
4. A feladatok értékelése 0-8 pont lehet, de egyes kiemelkedő teljesítményeket 9 ponttal is lehet értékelni a későbbiek szerint.

II. A vizsgafeladatok ismertetése

1. A FRISS NYÚLCSAPÁN VÉGZETT MUNKA

A vizsgafeladatot lehetőség szerint magas növényzettől mentes területen kell lebonyolítani, ahol a kutya munkája hosszan látható, hallható. A vizsgabírók és a segítők átfésülik a terepet nyúl után kutatva. Ha egy nyúl kiugrik, vagy valaki elérhető távolságban nyulat észlel, a résztvevők megállnak. A vezető bíró szólítja a következő

vizsgázót, a kutya a nyúl elugrásának helyéről indítható. **A szólított kutya az elszaladt nyulat nem láthatja!**

A kutyavezető a kutyáját a csapára teszi vagy annak közelébe. Eközben pórázon kell dolgoznia, és csak akkor kapcsolható le, ha a kutya felvette a csapát.

Egy kutyának általában két munkalehetőséget kell biztosítani. Ha a kutya a két csapán nagyon eltérően teljesít, egy harmadikon is lehetőséget kell kapjon. A végső értékelésnél az összes **munka során jellemző teljesítményt kell értékelni, figyelembe véve az egyes munkáknál felmerült eltérő nehézségeket is!**

Kivételes esetben **egy** hosszú munka is képezheti az értékelés alapját, ha annak teljesítése során az átlagos nehézségi szintet lényegesen meghaladó problémákat oldott meg a kutya.

Ha egy kutya a nyomot nem veszi fel és ennek oka nem megállapítható, a vezető bíró elrendelheti egy másik, előtte lehetőleg jóra értékelt kutya nyomra tételét. Ha a kontrollként indított kutya legalább elégséges teljesítményt nyújt, úgy az első kutya nem megfelelt minősítést kap. Ha a másodikként indított kutya sem tud értékelhető teljesítményt felmutatni, akkor a feladat nem értékelhető. A kontrollként használt kutya munkája a vezetőbíró döntésének megfelelően a kutya értékelésében megjelenhet, de csak akkor, ha a már előzetesen elvégzett értékelést nem rontja.

A. ORRJÓSÁG

Egy kutya orrjósága abban mutatkozik meg a friss nyúlcsapán, hogy átlép a nehézségeken, és a nyomot nagy távolságra követi. Minél

nagyobb a csapázás hossza, annál jobb a kutya teljesítménye. Az értékelésnél a következő **irányértékekből** kell kiindulni:

Osztályzat	Értékelhető csapa hossza
0	Értékelhetetlen teljesítmény, a kutya nem indul el a csapán
1	200 m-nél rövidebb
2	a kettőből az egyik legalább 200 m
3-4	200-500 m csapakövetés
5-6	500-800 m csapakövetés
7-8	800-1500 m csapakövetés
9	Azon kiváló képességű kutyák kaphatják, amelyek mindkét munkája külön-külön is maximális (8) osztályzattal értékelhető, de legalább az egyik munka hossza az 1500 m-t meghaladta.

B. HANGADÁS FRISS CSAPÁN

Követelmény, hogy a kutya azonnal adjon hangot, amikor rátalált a csapára, és a hangadás folyamatos legyen, amíg a kutya biztosan halad rajta. A késői hangadás vagy hosszabb szünetek olyankor, ha a kutya biztosan halad a csapán, alacsonyabb osztályzatot eredményeznek.

Osztályzat	Viselkedés
0	Néma kutyák
1	Ritka hangadás, ami a csapakövetés megállapításához nem elég, illetve a kezdeti hangadást egy rövid szakasz után teljes hallgatás követi.
2-4	Olyan kutyák kapják, melyek - habár biztosan követik a csapát – ismételten, hosszabb szakaszokon (50 m-nél hosszabb) némák, de a csapa követése a hang alapján még megállapítható. Nagyon hosszú néma követés (legfeljebb a teljes munkahossz feléig) utáni biztos csapahang csak 1 osztályzatú lehet.

5-6	Olyan kutyák kapják, melyeknek hangja rendszeresen későn jelentkezik, habár már hosszabb szakaszon (kb. 100m) biztosan követték a csapát; vagy melyek hangja a munka folyamán rövidebb ideig rendszeresen megszakad.
7-8	Olyan kutyák kapják, akiknek hangja egyből jelentkezik, amint rátalálnak a csapára, és addig tart, amíg azon kifogástalanul dolgoznak, beleértve azt is amikor a vad szagát érezve a helyes irány után kutatnak. A szag elvesztésekor (például a csapa kanyarulatán) a hangadásnak meg kell szakadnia, és újra jelentkeznie, amint a kutya csapán van.

C. FÖLÖSLEGES HANGADÁS (L)

A hangadás jól jellemzi a kutya idegrendszeri állapotát. A csapahangot, mint erős inger, a vad szagának észlelése váltja ki. A fölösleges hangadás nem kívánatos jelenség, mivel egyrészt rontja a kutya vadászati használhatóságát, másrészt valamilyen idegrendszeri gyengeséget takar. A fölösleges hangadást (Locker Laut), mint nem kívánatos tulajdonságot az értékelésnél fel kell jegyezni az osztályzat melletti „L" betű bejegyzésével.

Osztályzat	**Viselkedés**
6(L)	Olyan kutyák kapják, melyek egyébként megbízható hangadás mellett a szag egyértelmű elvesztésekor is hangot adnak
4(L)	Olyan kutyák kapják, melyek a csapán, de attól messzire eltávolodva is állandóan hangot adnak, vagy már pórázon is, mielőtt még egyértelműen szimatot fognának. Ezeket a kutyákat keresésre kell engedni olyan átlátható területen, ahol nincs vad vagy friss csapa. Ha a kutya e terület lekeresése közben is hangot ad, csak 2(L) minősítést kaphat.

2(L)	Azokat a kutyákat kell ide besorolni, melyek pórázon is rendszeresen hangot adnak és a hangadás akkor is megmarad, amikor a kutya nem követ vadat vagy nem dolgozik csapán. (Waidlaut) A minősítést be kell jegyezni a vizsgabizonyítványba, mivel komoly idegi gyengeségre utal. Az ilyen kutyák tenyésztésben tartása nem kívánatos.

D. AKARAT

Az akarat kifejezi a kutya kitartását a feladat elvégzése közben Az a kutya, amelyik a csapa felvételét újra és újra megkísérli azon a helyen, ahol képességei vagy külső körülmények miatt azt elvesztette, magas fokú akaratról tesz bizonyságot, amely elengedhetetlen a kutya eredményes vadászati alkalmazásához. Az akarat megítélésének mértéke ezért az idő, mely alatt a kutya **törekszik követni, vagy újra fölvenni a csapát.** Az értékelésnél csapa feladásától a pórázra kapcsolásig eltelt időt, illetve a céltalan szaladgálással töltött időt nem szabad figyelembe venni! Adható osztályzatok a következők:

Osztályzat	**Eltelt idő**
0	-
1	1 percnél kevesebb
2-4	1-3 perc
5-6	3-5 perc
7-8	5-10 perc
9	több, mint 10 perc

Az akaratra csak akkor adható 1, vagy magasabb osztályzat, ha a csapa elvesztéséig végzett munka hossza a 200 m-t meghaladta.

E. NYOMBIZTONSÁG

A nyombiztonságban a kutyának megmutatkozik az a képessége, hogy munkatempóját a szimatvétel nehézségéhez és orra teljesítőképességéhez igazítsa. E tulajdonság igen fontos, mert a kutya későbbi munkateljesítményét nagyban javíthatja vagy ronthatja. Értékelésénél figyelembe kell venni a szél és a terepalakulatok eltérítő hatását.

Osztályzat	Teljesítmény
0	Olyan kutyák kapják, amelyek bizonytalansága a csapa célirányos kidolgozását már nem teszi lehetővé
1	Olyan kutyák kapják, amelyeknél az elvesztett csapa felkutatására fordított idő a munka során több, mint a csapázás ideje.
2-4	Olyan kutyák kapják, amelyek gyakran letérnek az egyenesen futó csapáról, nagy ívben keresgélnek, az újraindulásnál hosszabb szakaszokat tesznek meg visszafelé
5-6	Olyan kutyák kapják, amelyek a túl gyors tempó miatt a kanyarokon és íveken rendszerint túlfutnak és gyakran kényszerülnek a csapa ismételt felkutatására
7-8	Olyan kutyák kapják, amelyek munkatempójukat a csapa nehézségéhez igazítják és képesek azon folyamatosan, biztosan haladni.

F. NYOMHŰSÉG

Nyomhű egy kutya akkor, ha nem hagyja magát csábító, friss nyomokkal, vagy a vad megpillantásával a megkezdett csapáról eltéríteni, illetve ha nem áll át egyik csapáról folyamatosan a másikra. Ez az értékes tulajdonság nem lehet igazi vizsgatárgy, mert megállapítása túlságosan függ a véletlentől. **Ha egy vizsgázó mégis kiválóan nyomhűnek bizonyul, azt a vizsgabizonyítványba be kell**

jegyezni. Rendkívüli nyomhűség általában az akarat és/vagy nyombiztonság értékelését is kedvezően befolyásolja.

2. KAJTATÁS

A Képességvizsgán még nem követelmény céltudatos, szisztematikus keresés, de a fiatal kutyának láthatóan igyekeznie kell, hogy egy **többé-kevésbé sűrűn benőtt területet átkutasson anélkül, hogy vezetőjével vizuális kapcsolatban lenne**. A gyors és nagy területre kiterjedő keresés, amikor nagy területet hiányosan vagy egyáltalán nem fésül át a kutya, nem kívánatos. Nem kívánatos a kizárólag a vezető közelében történő keresés sem, csakúgy a vezetővel való gyakori kapcsolatkeresés.

A vizsga lebonyolításához olyan terület szükséges, ahol a kutya vezetőjétől eltávolodva könnyen elveszíti a kapcsolatot. A bírók és segítőik egy cca. 1 ha nagyságú terület sarokpontjaiban állnak fel. A vezető a terület közepéről indítja a kutyát. A vezetőhöz visszatérő kutyát ismételten keresésre küldeni nem szabad, annak magától kell a keresést folytatnia.

A vizsga maximális osztályzatra értékeléséhez legalább 5 perc folyamatos keresés szükséges.

3. VÍZKEDVELÉS

A kutyának örömmel és habozás nélkül kell elfogadnia a vizet, ami olyan mély legyen, hogy a kutyának úsznia kelljen. Ha a kutya habozik, fel lehet bátorítani tárgyak vízbedobásával. Értékelésnél a víz- és időjárási körülményeket (sodrás, hullámzás, hőmérséklet, csapadék) figyelembe kell venni.

4. VEZETHETŐSÉG

A vezethetőség foka a kutyavezetővel szembeni figyelemben és ragaszkodásban nyilvánul meg. Ha egy fiatal kutya egy nyomot makacsul követ és eközben hosszabban elmarad, mint ez egy kiképzett kutyánál kívánatos lenne, vagy ha a vadtól füttyel vagy szóval sem hívható el, ez nem róható fel neki vezethetőségi hiányként.

5. VISELKEDÉS LÖVÉSRE

A fiatal kutyák idegrendszeri szilárdságát is vizsgálni kell. Keresés közben, amikor a kutya legalább 20-25 méter távolságra van vezetőjétől, sörétes fegyverből két lövést kell leadni, legalább 20 másodperc különbséggel.

Osztályzat	**Teljesítmény**
8	Olyan kutyák kapják, amelyek a lövésre nem mutatnak reakciót, vagy élénk érdeklődéssel reagálnak, esetleg pillanatnyi ijedtség után folytatják a keresést
6	Olyan kutyák kapják, amelyek a lövésre megijednek, a keresésben rövid időre megakadnak, esetleg a vezetőhöz visszatérnek, de utasításra vonakodás nélkül folytatják a munkát
4	Olyan kutyák kapják, amelyek lövés után folyamatosan és egyértelműen a félelem jeleit mutatják, a vezetőhöz visszatérnek, de egy percen belül megnyugszanak és utasításra a keresést folytatják
0	Olyan kutyák kapják, amelyek a fegyver megpillantásakor, vagy a lövés után a félelem jeleit mutatják, vagy menekülnek, nem folytatják a munkát, védelmet keresnek a vezetőnél vagy a koronában, a keresés folytatására nem lehet rávenni őket

Kétség esetén a vizsgát meg kell ismételni.

III. ÉRTÉKELÉS

A következő táblázat szerint.

	Feladat	Érték szám	Max. pontszám	I.díj	II.díj	III.díj
				eléréséhez szükséges minimális pontszám		
1.	Orrjóság	3	27	21	15	6
2.	Csapahang	3	24	21	15	6
3.	Akarat	3	27	21	15	6
4.	Nyombiztonság	1	8	5	2	-
5.	Kajtatás	2	16	14	10	4
6.	Vízkedvelés	2	16	14	10	4
7.	Vezethetőség	1	8	5	2	-
8.	Viselkedés lövésre	1	8	8	6	4
	Összes pontszám		134	109	75	30

Dunaföldvár, 2015.március 19.

Babiczky Attila
elnök